קשיא מליקה אמליקה. דס"ד בארבעה עשר קאמר וקתני לעבר אמליקה דומיא דשאר קרבנות ועוד דקא משיב ליה כשמיטה: **פ"ג ולטעמיך מיקשי לך פ"ש גופא דקתני רישא לא אמרו אלא בפסח בלבד. תאכל בשאר קרבנות לא מחייב, והדר תני "אחד המולק ואחד המזה": אלא פא ופא.** תרוייהו הכי מתניתא=תורה אור

קשיא מליקה אמליקה קשיא הקטרה אהקטרה, ולטעמיך תיקשי לך היא גופא דקתני לא אמרו אלא בפסח בלבד והדר תני אחד השוחט ואחד הזורק ואחד המולק ואחד המזה אלא הא והא ר"ש מליקה אמליקה לא קשיא כאן בארבעה עשר כאן בחולו של מועד ואידי ואידי ר"ש היא, הקטרה אהקטרה נמי לא קשיא תנאי היא דאיכא דמקיש הקטרה לשחיטה ואיכא מאן דלא מקיש: רבי יהודה אומר אף התמיד וכו': מאי טעמא דרבי יהודה? אמר לך °זבחי זבח המיוחד לי, ומאי ניהו תמיד: ר"ש אומר הפסח בארבעה עשר וכו': °מ"ט דר"ש? דכתיב "זבחי זבחי" תרי זמני-קרי ביה "זבח" "זבחיי" למאי הלכתא פלגינהו רחמנא מהדדי ולא כתב זבחיי, למימר בזמן דאיכא זבח, לא מחייב אזבחיי בזמן דליכא זבח, מחייב אזבחיי: ובמועד לשמו פטור וכו': טעמא דשלא לשמו, הא סתמא פטור אמאי? פסח בשאר ימות השנה שלמים הוי, *שמעת מינה פסח בשאר ימות השנה בעי עקירה אמר ר' חייא בר גמדא נזרקה מפי חבורה ואמרו כגון שהיו בעלים טמאי מת ונדחין לפסח שני דסתמיה לשום פסח קאי: מתני' *הפסח °ינשחט בשלש כתות שנאמר °ושחטו אותו כל קהל עדת ישראל "קהל ועדה וישראל, °נכנסה כת הראשונה נתמלאה העזרה נעלו דלתות העזרה °תקעו הריעו ותקעו, °הכהנים עומדים שורות שורות ובידיהם בזיכי כסף ובזיכי זהב, שורה שבולה כסף כסף ושורה שבולה זהב זהב לא היו מעורבין, ולא היו לבזיכין שוליים, שמא יניחום ויקרש הדם, *הישחט ישראל וקבל הכהן, נותנו לחבירו וחבירו לחבירו ומקבל את המלא ומחזיר את הריקן, כהן הקרוב אצל המזבח זורקו, זריקה אחת כנגד היסוד, יצתה כת ראשונה ונכנסה כת שניה, יצתה שניה נכנסה שלישית, כמעשה הראשונה כך מעשה השניה והשלישית, קראו את ההלל אם גמרו שנו, ואם שנו שלשו אע"פ שלא שלשו מימיהם, ר' יהודה אומר *מימיהם של כת שלישית לא הגיעו לאהבתי כי ישמע ה'" מפני שעמה מועטין, °כמעשהו בחול כך מעשהו בשבת אלא שהכהנים מדיחים את העזרה שלא ברצון חכמים, ר' יהודה אומר *כום היה ממלא מדם התערובת זרקו זריקה אחת על גבי המזבח ולא הודו לו חכמים °כיצד תולין ומפשיטין: אונקליות של ברזל היו קבועים בכתלים ובעמודים שבהן תולין ומפשיטין, כל מי שאין לו מקום לתלות ולהפשיט *מקלות דקים וחלקים היו שם מניח על כתפו ועל כתף חבירו ותולה ומפשיט, ר"א אומר י"ד שדל

אמליקה. דפסח בארבעה עשר קאי כדתני בה בהדיא, ומגא מוף והוא הדין לשאר זבחים אלא משום דאורחיה לעבוכיה בו ביום אחר התמיד נקט ליה, **וריסא** דמתניתא **בארבעה** דקתני נמי לא אתו אלא פסח בלבד=רבי שמעון אומרים ואחר בעה עשר קאי, "ואחד השוחט כו'" **בשיפא**=בחוט של מעמד קאמר ואשמעינן חידוש לזורק, "ומולק" כשוחט אלא תימא שחיטה דזורק: **פנאי פיש.** הני תרתי סתמי תנאי היא ואליבא דרבי שמעון עמי מקיש הקטרה לעבודת הדם האיל ושעיר בהלנת אימורין עמי ליה הא היקשא דשחיטה קאמר רחמנא וזריקה דמתרבי בהדיא מדם זבחי אכל הקטרה לא: **זבחי זבחי פרי זיפני.** תרי קראי כתיבי שקיל י' דחד מינייהו ושדי אחיזך וקרי ביה "זבח" דהייטו פסח וקרי ביה "זבחיי" לשאר זבחים: **ומאי פלגינהו רחמנא.** ולא כתב זבחי בחד קרא והכל במשמע בין בפסח בין בשאר זבחים: **לומר לך כזמן דליכא זבח.** דהייטו פסח בארבעה עשר' לא מחייב לשאר זבחים: **הא סתמא פטור.** מלא תשחט" דאמרינן כל כמה דלא עקר שם פסח מיניה הוא פסח ושחטו בשאר ימות השנה ופסול ומחייב שאינה רשאי היא: **בעי עקירה.** ולא אמרינן סתמיה שלמים הוא ולשון בעיא הוא כלומר פשמיון לה מהכא לו לא: **מפי חבורה.** כולם הודו בדבר זה לאוקומי מתני' דמשמע דבעי למעקר שם פסח מיניה כגון שהיו בעליו ממאין בארבעה עשר דסתמיה לשם פסח אני קאי מש"ה בעי עקירה: **מתני' הפסח נשחט בשלש כיתות.** פסחי לבור בין שהלבור מוטעין ויכולין לישחט כולן בכת אחת מצה ליחלק לשלש כיתות זו אחר זו: **בזיכי זהב ובזיכי כסף.** כפות גדולות לקבל בהן הדם: **שכולה כסף כו'.** בגמ' מפרש טעמא: **ולא היו לבזיכין שוליים.** רחבין מלמטה אלא חדין תחתיהם כדי שלא יוכלו לישב על הקרקע: **שמא יניחום.** בהנים על גבי קרקע עד שיקבלו דם אחר ממתה שהן מרובין ושכחום ויקרוש הדם ולא יהא ראוי לזרוק: **שחט ישראל.** אם ירצה, שהשחיטה כשירה בזרים בכל הקרבנות: **וקיבל כהן.** הדם בכוך מעולר הבולה: **נותנו לחבירו.** שהרי בשורה הן עומדים עד המזבח: **מקבל מן המלא.** מיד הנותנו לו ומחזיר את הריקן מיד כהן הזורק: **זריקה אחת.** בדרך עגולו זורק ולא מתנה בהלבנו, אלא לך קרבן מעון אלא חטאת לבדה כדכתיב "בהלבנו": **כנגד היסוד.** ברוחות שבמזבח שהיה יסוד תחתיהן וזורק לזקיפתו של מזבח והוא טופל ליסוד ולפי שאין היסוד מקיף את המזבח אלא את הגפון ואת המערב כדתנן במסכת מדות (פ"ג משנה ח) לכך הולרך לומר כנגד היסוד: **כך מעשה בשניה ובשלישית.** הכל כאחר אמרנו: **קראו את ההלל.** אכל כיתות אלו: **אם גמרו שנו.** כשהיו מתחילין לשחוט מתחילין לקרות ואם רבו הפסחים ומשך זמן שחיטתן עד שגמרו ועדיין רבים שוחטין חוזרין וקורין שניה: **ואם שנו.** ועדיין לא גמרה שחיטת פסחי אותה הכת שילשו וכן השניה וכן השלישית ואע"פ שלא לירע מעולם שלשו לפי שהיו שם כהנים מרובין ומהירין במלאכתן: **לא הניחו לאכלו.** אלא שהכהנים מדיחין העזרה. שאמת המים מהלכת בעזרה וכשהן רוצין להדיח העזרה פוקקין את נקב יציאתה והמים פושטין והולכין על גדותיה ומדיחין את כל העזרה שרצפה של שיש היתה כולה ואחר כך פותחין הנקב והמים יולאים ובערב הפסח מתוך שהמים מרובים היו מדיחין אותה והכהנים היו מדיחין אותה בשבת אלא ברטון חכמים: **מדם הפערובות.** המוטל על הרצפה וטעמא מפרש בגמרא: **אונקליות.** מסמרים שרתשיהן כפופין למעלה קרוק"ש בלע"ז: **בעמודין.** אלו עמודין קטנים הרבה וקרויין נגסין כדאמרינן במס' תמיד (פ"ג משנה ה) דתנן בית המטבחיים היה לגפוט של מזבח ועליו עמודין וקרויין נגסין וקורות של ארז על גביהן ואונקליות של ברזל היו קבועין בהן וג' סדרים שבהן תולין ומפשיטין: **וקבופין.** בעזרה במקום בית המטבחיים: **פלקין.** מחולקין מפולגות קליפתן:

הא והא רבי שמעון. גרסה לר"י דהסיא קמייתא לא הוה מלי לאוקומי כרבנן משום דקתני בה אכל המולק את המזבח בי"ד אינו עובר בולא כלום אמאי נקט שוק לי לאו דאתא למידק דזוקא בי"ד אכל בחול המועד אפילו בשוק נמי מיחייב והייטו כר' שמעון ובקונטרס פי' לעניל מעם אחר אמאי נקט שוק: **ואיבא** דלא מקיש. חלב לזבח ונהי דלא מקיש להקטרה לענין הכי מקיש דלא אמרינן אפילו אחד בסוף הטולם דסברא הוא לאקושי להכי: **מזעמא** שלא לשמו הא סתמא פטור ש"מ כו'. זאת גירסת רש"י ואין גרסה לר"ת דהא איכא למידק מרישא איפכא וגרים ר"ת הכי לשמו אמאי פטור שלמים לשם פסח קשיא ש"מ בעי עקירה פירוש דאי לא בעי עקירה אפילו שחט לשמו כשר דשלמים לשם פסח כשר דהא מכשיר לעיל ר' יהושע שוחט אחרים לשמו*: **קראו** את ההלל. פי' לוים דתניא בתוספתא: שרגלו שוחטין את פסחיהן, ולוים קורין את ההלל קשה לר"י דאמרינן בפ' אין נערכין בערכין (יא.) ובכילד מברכין (ברכות לה. ופס) אין אומרים שירה אלא על היין והכא אזיל דאיכא שירה בלא נסכים וכן היו *מקדשין העזרות בב' תודות ובשיר ואומר ר"י דה"פ אין אומרים שירה בשעת הקרבת קרבן אלא על היין דמשמע אלהים ואנשים דריש ליה ועיקר שירה ושמחה היינו בשעת אכילה ודומיא דהכי נמי לגבוה בשעת הקרבת קרבן קאמר דאין אומר שירה אלא על היין אבל בשעת הקרבה היו אומרים שירה שלא על היין בכמה דוכתי:

עין משפט נר מצוה

לו א מיי' פ"ח מהל' ק"פ הלכה ט:
לז ב שם הלכה יא:
לח ג שם הלכה יב:
לט ד שם הלכה יג:
מ ה שם הלכה יד:
מא ו שם הלכה טו:
מב ז שם הלכה יא:
מג ח שם הלכה טז:
מד ט שם הלכה יד:

רבינו חננאל

והתם קתני המקשיר את האימורין עובר והחולב אינו עובר: קשיין אהדדי ותרוץ שתי הברייתות לר"ש הן הא דתמרה אמליקה ב"ד וחכי קאמר ר' שמעון במתני' ושאר כל הזבחים ב"ד בין לשמן ובין שלא לשמן פטור ובין דר' שמעון פטור בשאר זבחים כ"ש אמליקה הוא דמחייבת אמליקה בחולו של מועד דבהדיא מחייב ר"ש במשנתנו [דתנן] ושאר כל הזבחים במועד בין לשמן ובין שלא לשמן [חייב] ומליקה כשחיטה חשיב לה' הקטרת אימורין יש תנא דמקיש הקטרה לשחיטה ומחייב ויש תנא דלא מקיש ותרוויהו אליבא דר"ש ואמרינן מאי טעמא דר' שמעון דר"ד מחייב השוחט את הפסח לבדו על החמץ ופטור השוחט שאר הזבחים על החמץ ופטור השוחט הפסח *לשמו וששמא טעמא דר"ש משום דכתיבי תרי קראי לא תשחט ולא תזבח ובתרוויהו כתיב זבחי שמע' מתרי זבחי דאינון זבחי וכיון דהוה ליה לכתוב זבחיי דמשמע זבחים טובא ופלגינהו וכתב זבחי זבחי ש"מ כל דאיכא דאיכא זבח והוא זבח חג הבשר שעובר עליו קרינא ביה זבחי אובה זה חייב ולא אשאר זבחים אבל במועד דליכא זבח חג הפסח קרינא זבחים וחייב אשאר זבחים ודיקי מדקתני השוחט הפסח על החמץ במועד לשם שלמים חייב דוקא שעקר שם פסח מעליו וקראו שלמים מכלל דבשאר ימות השנה בעי עקירה ופרקי' לעולם אימא לך דלא בעי עקירה ומתני' בגון שהיו בעליו ממאי מתים ונדחו לפסח שני דסתמיה לשם פסח קאי: מתני' הפסח נשחט בשלש כתות שנאמר ושחטו אותו כל קהל עדת ישראל קהל ועדה וישראל:

*) ובמועד חייב לשחוט זבחים

נוסא אחר טלש מחלק בין פסח (יחיד ביה) לשאר קרבנות (דיחיד בין הגמרא)

נוסא תי' אחר ואין איך הקרבן בכון ישראל את הקרבן פסח